

Но византийцитѣ заплашвалъ много по-опасенъ ударъ отъ друга страна. Честолюбивиятъ и енергиченъ Карлъ I, първиятъ неаполитански кралъ отъ династията Анжу, при чийто дворъ бѣха намѣрили прибѣжище изгонениятъ латински императоръ Балдуинъ II и слѣпиятъ Иванъ IV Ласкарисъ, се готвѣлъ за походъ съ цель да възстанови Латинската империя. На 23 май 1267 г. въ Витербо билъ сключенъ договоръ между Карла и Балдуина; при това Балдуинъ му подарявалъ провинциитѣ, които още се намирали въ неприятелски рѣце. Здрава опора на полуострова той намѣрилъ въ заетитѣ още отъ Манфредовитѣ рицари градове Драчъ, Валона, Канинъ и островъ Корфу, които се предали на Карла. Въ скоро време му се подчинили и албанскитѣ планински области, дори Никифоръ, епирскиятъ деспотъ, далъ даже клетва за вѣрность на Неаполитанския кралъ. Обаче грубостъта на неаполитанскитѣ чиновници, насилственото въвеждане на католицизма и лошото държане къмъ албанскитѣ заложници въ италиянскитѣ земи прѣчили, щото да се хареса франкското владичество на албанцитѣ.

За това пъкъ въ българитѣ и сѣрбитѣ Карлъ Анжуйски намѣрилъ тъкмо желанитѣ съюзници. Много южни славяни постъпили на служба при неаполитанския кралъ и дори се преселили на италиянска почва. На островъ Исхия възникнала българска колония, въ Неаполъ се споменува „vicus qui vocatur Bulgarus“ (1323), а въ неаполитанскитѣ документи (1270—1401) често се срѣщатъ имена на лица съ имена Slavi, Sclavoni, Sclavelli, Bulgari, Bulgarelli¹². Въ Сърбия усърдна защитница на неаполитанскитѣ интереси била жената на Стефанъ Уроша I кралица Елена, дъщеря на Балдуина II, която чакъ до самата си смъртъ е влияела много върху сръбската политика презъ цѣлото управление на нейния мъжъ и синоветѣ ѣ Драгутинъ и Милутинъ. Въ богатитѣ неаполитански архиви се срѣщатъ много сведения за преговоритѣ на Карла съ южнославянскитѣ владѣтели. Още презъ септемврий 1271 год. кралътъ очаквалъ пратеници отъ Сърбия и отъ „империята Загора“ (България)¹³. Въ 1273 г. пристигнали въ Неаполъ сръбски и български пратеници съ по 60 конника, и рицарътъ Николай де Сентъ-Омеръ, франкскиятъ владѣтель на беотийската Тива, ги придружилъ на обратния пътъ въ отечеството имъ като кралски пратеникъ. Разбира се, че съ по-близката Сърбия сж се водили повече преговори, отколкото съ по-далечната България.

Михаилъ VIII не можалъ да избѣгне приближаваща се буря. Императорътъ не сполучилъ да спечели на своя страна сѣрбитѣ (1272)¹⁴ и тѣ му обявили война. За да унищожи едно съвмѣстно нападение на неаполитанци, сѣрби и българи, той решилъ да отпочне преговори за уния съ папата. На събора, свиканъ за тая цель въ 1274 г. отъ Григорий X въ Лионъ, византийскитѣ пратеници се отрекли отъ схизмата. Хитриятъ Палеологъ мислилъ при тоя случай съ помощъта на папата да унищожи славянскитѣ църкви въ Търново и въ Печъ (Ипекъ). За тая цель съ хрисовулъ отъ 1272 г. той възстановилъ елинизиранията вече охридска патриаршия въ границитѣ, които е имала въ 1020 г.; съ това трѣбвало да се отнеме правото за сжществуване на новитѣ църкви — сръбска и българска¹⁵. Пратеницитѣ му изтъквали въ Лионъ, че тѣзи църкви сж основани безъ разрешението на папата и то въ онова време, когато гърцитѣ въ съюзъ съ славянитѣ воювали съ латинцитѣ и следователно, безъ всѣко право; настоявали още да се възстанови мнимата стара Юстинианова охридска църква, къмъ епархията на която спадала по-голѣмата часть отъ тогавашна Сърбия и България¹⁶. Обаче преговоритѣ съ папата възбудили голѣмо и силно недовол-